

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 717/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., B., zastúpenej advokátkou JUDr. V. B., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. júna 2013 v časti, ktorou bola A. P. uložená povinnosť nahradiť trovy konania obchodnej spoločnosti P., a. s., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2013 osobne doručená sťažnosť A. P., B. (ďalej aj „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. V. B., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského

súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. júna 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) v časti, ktorou bola A. P. uložená povinnosť nahradiť trovy konania obchodnej spoločnosti P., a. s.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou konania o ochranu osobnosti vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 120/2002. V tomto konaní sa domáhala od obchodnej spoločnosti P., a. s., ako žalovanej v 1. rade (ďalej len „žalovaná v 1. rade“) uverejnenia ospravedlnenia v súvislosti s článkom publikovaným v ňou vydávanom denníku PRAVDA 6. februára 2002 s titulkom *„Dali si postaviť miliónové byty a stále nebývajú“*. Predmetný článok sa týkal obchodnej spoločnosti T., s. r. o., ktorej konateľkou je sťažovateľka, a okrem iného sa v ňom uvádzalo, že prednedávnom sa *„zistilo, že konateľka T. P. v roku 1998 vybrala bez vedomia klientov z ich účtov v 89 miliónov korún, ktoré získali zo štátneho fondu rozvoja bývania. Okolnosti preveruje finančná polícia.“*

Žalovanou v 2. rade bola v predmetnej právnej veci sťažovateľky obchodná spoločnosť P., a. s. (ďalej len „žalovaná v 2. rade“), pričom od nej ako od vydavateľky denníka Prešovský korzár sa sťažovateľka taktiež domáhala uverejnenia ospravedlnenia za článok uverejnený v tomto denníku 19. decembra 2001 s titulkom *„Klientom T., ktorí sa dostali do pozície rukojemníkov, hrozia sankcie“*. V tomto článku sa v súvislosti s výstavbou bytov v L. obchodnou spoločnosťou T., s. r. o., vo vzťahu k sťažovateľke okrem iného uvádzalo, že klienti tejto obchodnej spoločnosti *„zhodne konštatovali, že majú dôkazy o tom, že... vybrala z v priebehu niekoľkých dní 89 miliónov korún ešte v roku 1998, ale stavať sa začalo až v roku 1999“*, ďalej to, že *„klienti ako zmluvní partneri nedali T. súhlas, aby vybrala ich úvery z banky a disponovala nimi“*, a napokon aj to, že konaním sťažovateľky došlo *„pri svojvoľných výmenách bytov k takým nezrovnalostiam, ktoré sa budú musieť riešiť súdnou cestou, nehovoriac o tom, že konateľka T. P. neoznámila ŠFRB zámeny bytov. Až po upozornení klientov im v októbri na opakované požiadanie zaslala zoznam realizovaných, ale doteraz nevysporiadaných výmen v 127 prípadoch.“*

Okrem uverejnenia ospravedlnenia sa sťažovateľka domáhala aj priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to od žalovanej v 1. rade v sume 600 000 Sk a od žalovanej v 2. rade v sume 400 000 Sk.

Okresný súd o právnej veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 12 C 120/2002 499 zo 17. mája 2010 (ďalej aj „rozsudok zo 17. mája 2010“), ktorým žalobu zamietol a uložil jej zaplatiť žalovanej v 1. rade trovy konania v sume 19 759,09 € a žalovanej v 2. rade trovy konania v sume 5 436,46 €.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu zo 17. mája 2010 odvolanie, v ktorom odmietla akceptovať ním prijaté právne závery, ďalej namietala, že opomenul vyhodnotiť výpoveď jednej svedkyne a tiež že nevykonal ňou navrhnutý dôkaz. Vo vzťahu k výrokom o trovách konania namietala najmä ich nepreskúmateľnosť.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co/51/2010, 10 Co/52/2010 z 23. marca 2011 (ďalej len „rozsudok z 23. marca 2011“) tak, že rozsudok okresného súdu zo 17. mája 2010 ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovaným trovy odvolacieho konania, každej po 117,21 €.

Sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. mája 2011 sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu z 23. marca 2011. Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 348/2011 z 19. januára 2012 vyslovil, že krajský súd rozsudkom z 23. marca 2011 v časti, ktorou potvrdil výrok rozsudku okresného súdu zo 17. mája 2010 o trovách konania, porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v tejto časti rozsudku krajského súdu z 23. marca 2011 vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd uznesením č. k. 10 Co/34/2012-652 z 26. apríla 2012 (ďalej len „uznesenie z 26. apríla 2012“) zmenil rozsudok okresného súdu zo 17. mája 2010 vo výroku

o trovách konania tak, že sťažovateľku zaviazal povinnosťou nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania v sume 9 699,81 eur a žalovanej v 2. rade trovy konania v sume 2 479,72 eur.

Dňa 18. júna 2012 doručila sťažovateľka ústavnému súdu ďalšiu sťažnosť, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 26. apríla 2012. O tejto sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 345/2012 z 26. októbra 2012, v ktorom vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu z 26. apríla 2012 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom označené uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na tomto základe krajský súd opätovne preskúmal rozsudok okresného súdu zo 17. mája 2010 vo výroku o trovách konania a napadnutým uznesením ho zmenil tak, že sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania v sume 9 187,60 eur a žalovanej v 2. rade trovy konania v sume 2 334,40 eur.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„Sťažovateľka napáda uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 v časti trov konania priznaných žalovanému v 2. rade. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania priznaných žalovanému v 2. rade tak, že zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému v 2. rade na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. P. sumu 2 334,40 eur. Tieto trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 1 945,33 eur, ku ktorej sume krajský súd pripočítal daň z pridanej hodnoty /ďalej len DPH/ vo výške 20 %, t. j. sumu 389,07 eur. Pokiaľ ide o DPH krajský súd uviedol nasledovné: Advokát vo svojom podaní zo dňa 5. 3. 2013 žiadal priznať aj príslušnú sadzbu DPH z dôvodu, že dňa 8. 4. 2004 sa stal platcom DPH. Túto skutočnosť aj preukázal osvedčením o registrácii platcu DPH, preto mu bola podľa ust. § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. priznaná daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % zo základu dane 1945,33 eur. Celkovo súd priznal advokátovi zvýšenie odmeny o DPH vo výške 389,07 eur. Sťažovateľka nemá vedomosť, čo bolo obsahom podania právneho zástupcu žalovaného v 2. rade z 5. 3. 2013. Má však za to, že osvedčenie o tom, že je od 8. 4. 2004 platcom DPH sa už v spise muselo nachádzať aj

pred týmto jeho podaním. Pokiaľ ide o trovy právneho zastúpenia, suma 1 945,33 eur, ku ktorej bola pripočítaná DPH vo výške 20 % pozostáva z tarifnej odmeny, režijného paušálu, náhrady za stratu času, cestovného a nákladov na ubytovanie. Sťažovateľka si dovoľuje poukázať na to, že z vyčíslenia trov právneho zastúpenia žalovaného v 2. rade z 18. 5. 2010 vyplýva, že advokát žalovaného v 2. rade žiadal trovy právneho zastúpenia zvýšiť o 19 % DPH, výpočtom však možno dospieť k tomu, že DPH pripočítal iba k sume pozostávajúcej z tarifnej odmeny, cestovných nákladov, náhrady za stratu času a nákladov za ubytovanie. DPH nežiadal pripočítať k režijnému paušálu. Sťažovateľka uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2012 považuje za nesprávne, svojvoľné a arbitrárne, a to z týchto dôvodov:

A/ krajský súd posledným uznesením o trovách konania č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 priznal advokátovi žalovaného v 2. rade DPH i z režijného paušálu, t. j. zo sumy 140,06 eur, hoci advokát zvýšenie režijného paušálu o DPH nežiadal /viď vyčíslenie trov právneho zastúpenia žalovaného v 2. rade z 18. 5. 2010/. Týmto krajský súd bezdôvodne prekročil návrh žalovaného v 2. rade a priznal mu viac ako žiadal.

B/ v predchádzajúcom uznesení krajského súdu o trovách konania č. k. 10 Co/34/2012-652 z 26. 4. 2012 krajský súd vypočítal DPH iba k tarifnej odmene, a to vo výške 19 %. Uviedol, že advokátovi bola podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. účinnéj do 31. 5. 2009 priznaná daň z pridanej hodnoty zo základu dane 457,42 eur /v zmysle citovanej vyhlášky je základom dane tarifná odmena určená podľa § 9 až 14f/, čo predstavuje 86,91 eur. Za právne úkony vykonané od 1.6.2009 si advokát uplatnil DPH vo výške 19 % zo základu dane 935,72 EUR, čo predstavuje tarifnú odmenu za úkony právnej služby od 1. 6. 2009. Od uvedeného dátumu je možné zvýšiť o DPH nielen tarifnú odmenu, ale aj náhrady podľa tejto vyhlášky, avšak advokát si zvýšenie náhrad o DPH nepožiadaval, súd je jeho návrhom viazaný, a preto mu priznal 19 % DPH zo sumy 935,72 eur, čiže 177,78 eur.

Uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 došlo k zmene oproti predchádzajúcemu uzneseniu o trovách konania ohľadom toho, k akému základu treba DPH pripočítať /k tarifnej odmene alebo aj k náhradám/ a DPH v akej výške má byť k základu pripočítané, hoci sťažovateľka svojou poslednou ústavnou sťažnosťou napadla rozhodnutie krajského súdu č. k. 10 Co/34/2012-652 z 26. 4. 2012 preto, že

v konaní o ochranu osobnosti ide o jedno konanie a nie o dve spojené konania /nie kvôli DPH/. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 sa sťažovateľka nedozvedela, prečo krajský súd týmto uznesením priznal advokátovi žalovaného v 2. rade DPH vo výške 20 %, ak predchádzajúcim uznesením č. k. 10 Co/34/2012-652 z 26. 4. 2012 priznal advokátovi žalovaného v 2. rade DPH vo výške 19 %. Sťažovateľka taktiež z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 10 Co/39/2010-716 z 28. 6. 2013 nevie zistiť, prečo súd priznal advokátovi DPH aj z náhrad vzniknutých do 31. 05. 2009 /advokát žalovaného v 2. rade si vyčíslil cestovné náklady, náklady na ubytovanie, náhradu za stratu času v súvislosti s cestou do Bratislavy dňa 28. 5. 2009/, ak podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 z. z. účinnej do 31. 5. 2009 je základom dane iba tarifná odmena určená podľa § 9 až 14f, a nie náhrady. Z vyššie uvedeného vyplýva, že krajský súd zmenil svoj názor, čo do výšky DPH, čo však krajský súd žiadnym spôsobom neodôvodnil. Uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co/39/2013-716 je tak nepreskúmateľné a postráda náležité odôvodnenie. Takouto zmenou právneho názoru pokiaľ ide o DPH krajský súd podľa sťažovateľky porušil aj zásadu dvojinštančnosti, nakoľko znemožnil sťažovateľke domáhať sa riadnym opravným prostriedkom preskúmania právnych záverov súdu o DPH prvýkrát použitých až v konečnom rozhodnutí odvolacieho súdu /ako aj v poslednom rozhodnutí odvolacieho súdu o DPH/. Sťažovateľka má za to, že takýmto postupom krajského súdu došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom.

Sťažovateľka má tiež za to, že jediným ústavne konformným výkladom ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb o dani z pridanej hodnoty je taký výklad, že do 31. 5. 2009 sa o DPH zvyšuje iba tarifná odmena a po 1. 6. 2009 sa zvyšuje o DPH tarifná odmena aj náhrady. Ak podľa prechodných ustanovení advokátskej tarify, za úkony právnych služieb patrí advokátovi odmena podľa predpisov platných v čase vykonania úkonov, potom za úkony vykonané do 31. 5. 2009 sa o DPH môže zvýšiť iba tarifná odmena a za úkony vykonané po 1. 6. 2009 sa o DPH zvyšuje tarifná odmena aj náhrady. Ak teda krajský súd v uznesení č. k. 10 Co/39/2013-716 z 28. 6. 2013 pripočítal DPH aj náhradám vzniknutým do 31. 5. 2009 /a to k náhrade za stratu času, cestovným nákladom a nákladom za ubytovanie vzniknutým dňa 28. 5. 2009/, pochybil.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 zo dňa 28. 6. 2013 v časti, v ktorej krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania vo výške 2 334,40 eur, porušené bolo.

2. Ústavný súd zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/39/2013-716 zo dňa 28. 6. 2013 v časti, v ktorej krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania vo výške 2 334,40 eur a v tejto časti mu vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke A. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000,- eur, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 275,94 eur...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek obvinenia proti nemu.

Rozhodovanie o náhrade trov je nepochybne súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, podľa názoru ústavného súdu porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Argumentácia, ktorou sťažovateľka odôvodňuje svoje tvrdenie, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je založená na námietkach, v zmysle ktorých krajský súd v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania

- priznal žalovanej v 2. rade zvýšenie o daň z pridanej hodnoty z režijného paušálu, aj keď ho neuplatnila (nedomáhala sa ho),

- použil pri výpočte zvýšenia trov konania o daň z pridanej hodnoty 20 % sadzbu tejto dane aj napriek tomu, že v predchádzajúcich rozhodnutiach použil 19 % sadzbu dane z pridanej hodnoty (rozsudok krajského súdu z 23. marca 2011 a uznesenie krajského súdu z 26. apríla 2012), a

- priznal žalovanej v 2. rade zvýšenie o daň z pridanej hodnoty aj z náhrad, nárok na ktoré vznikol do 31. mája 2009, aj keď je to podľa názoru sťažovateľky v rozpore s právnou úpravou obsiahnutou vo vyhláske Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (napr. IV. ÚS 248/08).

Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu

základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry konštatuje, že námietky sťažovateľky síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania o trovách konania, resp. ich výške, čo sa v okolnostiach daného prípadu vo svojich dôsledkoch síce mohlo negatívne dotknúť sťažovateľky, avšak z hľadiska kritérií spravodlivého súdneho konania ich podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti procesnému postupu krajského súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľke bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanej v 2. rade náhrady trov konania celkom v sume 2 334,40 €, z toho suma 389,07 € predstavuje zvýšenie tarifnej odmeny a náhrad o daň z pridanej hodnoty zo základu dane 1 945,33 €. S prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľky možno vyvodiť, že suma, ktorú spochybňuje pri výpočte zvýšenia tarifnej odmeny a náhrad o daň z pridanej hodnoty, je menšia než krajským súdom v napadnutom uznesení priznané zvýšenie o daň z pridanej hodnoty (teda nižšia ako 389,07 €). V súlade s § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku ide o sumu, ktorá neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy v sume platnej v čase rozhodovania všeobecných súdov, čo je vo sfére všeobecného súdnictva dôvodom na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08).

Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje

ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľky o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde.

Podľa názoru ústavného súdu je tvrdenie sťažovateľky, že *„jediným ústavne konformným výkladom ustanovení vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb o dani z pridanej hodnoty je taký výklad, že do 31. 5. 2009 sa o DPH zvyšuje iba tarifná odmena a po 1. 6. 2009 sa zvyšuje o DPH tarifná odmena aj náhrady“*, opodstatnené.

Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky v znení účinnom od 1. júna 2009 ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu.

V súlade s § 18 ods. 3 vyhlášky za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31. mája 2009 ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa tarifná odmena určená podľa § 9 až 14f o daň z pridanej hodnoty.

Za týchto okolností, ak krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania žalovanej v 2. rade zvýšil o daň z pridanej hodnoty nielen tarifnú odmenu, ale aj náhrady za obdobie pred 1. júnom 2009, konal aj podľa názoru ústavného súdu v rozpore s uvedenou právnou úpravou.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu je z hľadiska zákonných kritérií síce spochybniteľné, ale sťažovateľkou namietané pochybenie krajského súdu pri aplikácii príslušných ustanovení vyhlášky zjavne nemá ústavnú relevanciu. Uplatňujúc východiská svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd zastáva názor, že v danom prípade nejde o pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by mohol po prípadnom prijatí sťažnosti reálne dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľky by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (príp. mimoriadnej) opravnej inštalácie v rámci sústavy všeobecných súdov.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že napadnutým uznesením krajský súd v zásade napravil pochybenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania žalovanej v 1. a 2. rade, ktoré spočívali v neodôvodnení postupu, na základe ktorého krajský súd dospel k záveru, že v predmetnej veci išlo o spojenie dvoch vecí, ktoré malo za následok zvýšenie tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ku ktorým došlo jeho uznesením z 26. apríla 2012, a to v súlade s právnymi názormi vyslovenými ústavným súdom v jeho náleze sp. zn. IV. ÚS 345/2012 z 26. októbra 2012. Nápravu uvedeného pochybenia vykonanú krajským súdom napadnutým uznesením nemožno ústavne relevantným spochybňovať len na základe nesprávnej aplikácie príslušných ustanovení vyhlášky (vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytované právne služby v znení neskorších predpisov, pozn.), ktorá navyše v konečnom dôsledku mohla sťažovateľke spôsobiť nanajvýš ujmu, ktorú z hľadiska štandardných kritérií uplatňovaných v judikatúre ústavného súdu, ako aj všeobecných súdov možno považovať za bagateľnú.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013